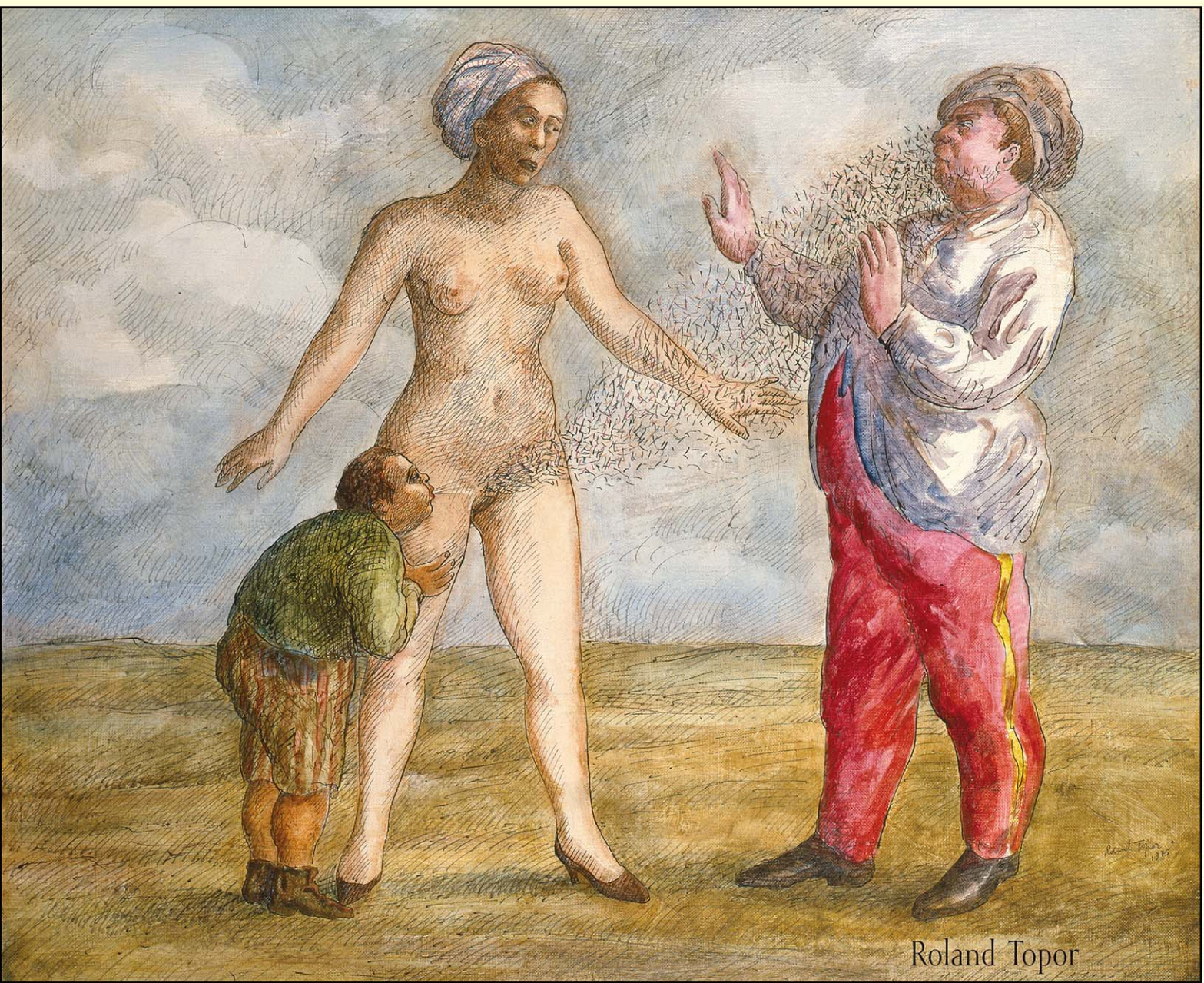

Fernando Arrabal

Roland Topor

Kniha panické

KÁMEN BLÁZNIVOSTI

Dauphin

NA její břicho jsem umístil jednu z ručiček kompasu a kolem jsem narýsoval několik soustředných kruhů protínajících chvílemi její kolena, jindy pupek nebo ještě srdce. Abych nezapomněl její obličej, vymyslel jsem si ho plný číslic. Pak začalo pršet a ona vyjela ve stoje na koni, úplně nahá. Já držel opratě. Z nebe spadly nějaké ryby a se smíchem klouzaly mezi jejíma nohama.

J. Křiváček

x. xhaba

KÁMEN BLÁZNIVOSTI

Knihá panická

Fernando Arrabal
KÁMEN BLÁZNIVOSTI

Knihá panická

Ilustrace

Roland Topor

Cet ouvrage, publié dans le cadre du programme d'aide à la publication F. X. Šalda, bénéficie du soutien de Culturesfrance – opérateur du Ministère français des affaires étrangères et européennes et du Ministère de la culture et de la communication, de l'Ambassade de France en République tchèque et de l'Institut français de Prague.

Tato kniha vychází s laskavou pomocí Culturesfrance – agentury francouzského Ministerstva zahraničních a evropských věcí a francouzského Ministerstva kultury a komunikace, Vělyyslanectví Francouzské republiky v České republice a Francouzského institutu v Praze v rámci podpůrného programu F. X. Šalda.

Tato kniha se také těší laskavé podpoře Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond

Copyright © Fernando Arrabal, 1963, 2012

Illustrations © Roland Topor, 2012

Translation © Denis Molčanov, 2012

Epilogue © Denis Molčanov, 2012

Design © Radka Konvičková, 2012

ISBN 978-80-7272-408-6

ISBN 978-80-7272-298-3 (pdf)

ISBN 978-80-7272-299-0 (e-pub)

PŘEDMLUVA K BOHÉMŮM

*Před třemi lety, tedy v září 1962, bylo slovo **panique** vytištěno poprvé v tom smyslu, jaký mu vytvořili Arrabal, Jodorowski a Topor – revue La Brèche (action surréaliste) vedená André Bretonem vydává Pět panických příběhů Fernanda Arrabala.*

Dominique Sevrain (1965)

Tehdy jsem si své sny, i zlé sny, zapisoval tužkou. Vždycky po probuzení. Do školního sešitu. Po jejich vydání jsem netoužil. Jen jsem je chtěl mít po ruce, když chtěly s prchlivostí sobě vlastní zmizet zbrkle z mojí paměti. Stalo se však, že jeden takový sešit padl André Bretonovi do rukou. Rozhodl se, že vydá pět z těchto „básní v próze“. Tak je nazval. Že by intuice?

Nabyl jsem pocitu, že každý z těch snů mě tvoří. Kousek po kousku. Narušuje řád příčin a následků. Vnucením své nahodilosti si ze mě činí svoje vlastní dílo. Tak jako pecka dává život broskvi.

Jejich vidiny mi dávaly k nahlédnutí všechno, co mě přesahovalo. Krásou. Hrůzou. Dokonce i věděním. Má bytost si při probuzení přála všechno tiše uchovat. V nekonečnosti. Či ve zmatení. Pochopit ty hlasy, skvostné i děsivé, které mě provázely nocí.

Bloudil jsem hřbitovem kapitulací. A také mučení. Páchal zas a znovu zločin, jenž z mého otce učinil mučedníka.

Někdy mě takový zlý sen přivedl na práh vzletu. Utopického. Ale hlavně pádu. Buřiči, básníci kroužili svou mocí kolem mne. Užívali noci. Vnukali mně touhy. Palčivé. Po plnosti větší života.

Sny mi pomáhaly rozmlouvat s vlastními iluzemi. Ale také s beznadějí. A mou bídou
(jako dnes).

Avšak i ty nejnepatrnější věci, i prázdnota, mohou živit moje zapálení.

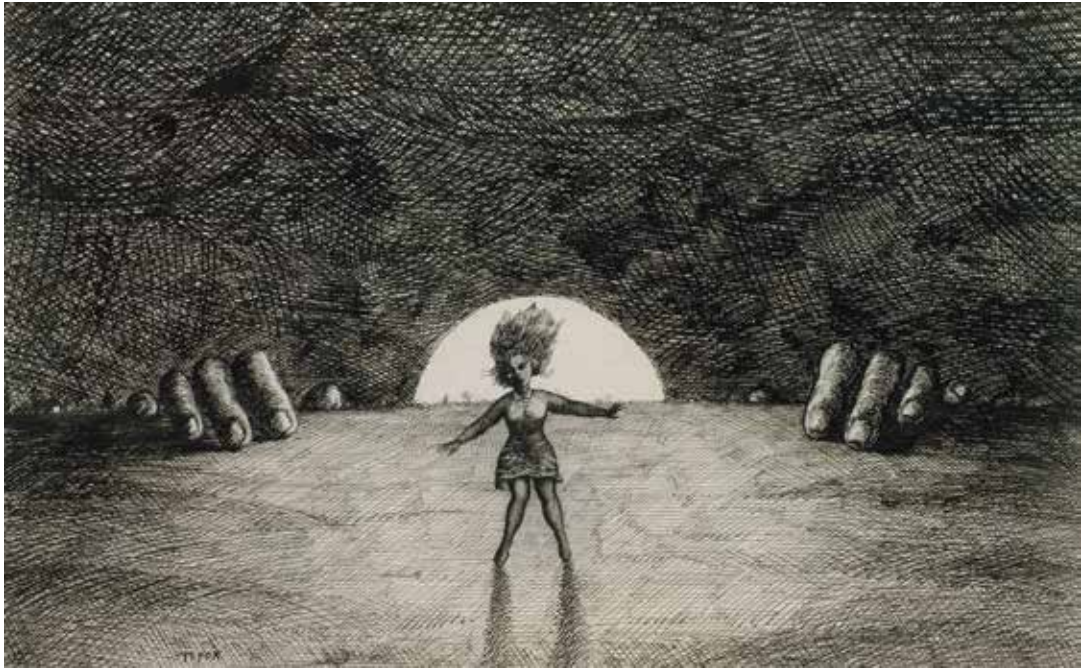
Sny mě učí tomu, co se učit nedá. A čemu se naučit musí.

Sám po sobě rozlačněn ukládám své výsady do... své postele. Jen co usnu, dosahuji samoty. Naprostých. S rozkoší či s bolestí. Božsky. S tím jiným, co ve mně přebývá. Někdy jsem se probouzel

(a ještě probouzím)

s pláčem. Svírán úzkostí z toho, že se mi nepodaří být tím, kým bych být chtěl. Neboť nedokážu obohatit život svůj ani ostatních jediným kouskem blaženosti.

V Paříži 12. března 2011, pro toto české vydání

MÁM v sobě bublinu vzduchu. Moc dobře ji cítím. Když jsem smutný, je mnohem těžší, a někdy, když se dám do psaní, řeklo by se: kapka rtuti.

Bublina vzduchu se mi prochází od mozku k srdci a od srdce zas k mozku.

„DÍTĚ moje, dítě moje.“

Konečně rozsvítla malinkatou lampičku a já mohl spatřit její tvář, nikoli však tělo pohroužené v temnotu.

Řekl jsem jí: „Maminko.“

Požádala mě, abych ji vzal do náruče. Vzal jsem ji do náruče a pocítil jsem, jak se mi její nehty zarývají do ramenou: zanedlouho vytryskla krev, byla vlhká.

Řekla mi: „Dítě moje, dítě moje, polib mě.“

Přistoupil jsem a políbil ji a pocítil, jak se mi její zuby zarývají do krku a jak teče krev.

V tu chvíli jsem si všiml, že u opasku nese zavěšenou klíčku s vrabcem uvnitř. Byl sice poraněn, ale zpíval: jeho krev byla má krev.

OBJALI jsme se v polích a zanedlouho již stoupali nad zem, pomalu jsme letěli. Na hlavě jsme nesli železné koruny. Vánek nás unášel odsud posud a občas jsme se i protáčeli kolem sebe, spojeni stále v závratí. Naše koruny ani nepadaly. A tak jsme v několika okamžicích prolétli všemožnými kraji, moje stehna proti jejím, moje tvář proti její a naše koruny se dotýkaly. Po závěrečných křečích jsme se vrátili k zemi. Všimli jsme si, že naše koruny nás zranily na čele, naše krev klouzala.

KDYŽ se dám do psaní, kalamář se naplní písmeny, mé pero slovy a bílý list papíru celými větami.

Zavřu tehdy oči, a zatímco naslouchám tikání hodin, vidím, jak se kolem mého mozku točí zcela nepatrný chudáček-blázen-co-ztratil-paměť s filozofem-mandragorou v patách.

Když oči otevřu, písmena, slova a věty zmizí a na bílý papír mohu konečně napsat:

„Když se dám do psaní, kalamář se naplní písmeny, mé pero...“

A tak dál.

NIKDY jsem se nedozvěděl, proč jí všichni říkali „filozofie“.
Říkala mi, že já jsem sluncem a ona měsícem, že já jsem krychlí,
ona koulí, že já jsem zlatem, ona stříbrem. V tu chvíli z celého mé-
ho těla vycházely plameny a ze všech pórů jejího těla déšť.
Objali jsme se a mé plameny se mísily s jejím deštěm a kolem nás
se vytvářely duhy donekonečna. Právě tehdy mi sdělila, že já jsem
oheň, ona že je voda.

PÁTER přišel za mojí matkou a řekl jí, že jsem blázen.

Matka mě tedy připoutala k židli. Páter mi skalpelem vyřízl díru do týla a vytáhl odtamtud kámen bláznivosti.

Pak mě s rukama a nohama spoutanýma přenesli až do chrámové lodi bláznů.

JEDNOU jsem se prohlížel v zrcadle a na hlavě jsem spatřil tři oddělující se kusy, vypadaly jako tři drobné kamenné kostky. Podařilo se mi je vrátit zase pěkně zpátky.

Druhého dne jich vypadlo sedm. Člověk by opravdu řekl drobné kamenné kostky. Vrátil jsem je zpátky a dával pozor, abych je nepomíchal.

Od té doby mně každé ráno padají kusy hlavy, a dokonce i tváře. Někdy se z hlavy odvalí celá půle. Já pak trávím hodiny v koupelně, abych ty kousky vrátil na jejich místo.

Dneska jsem zaslechl svou rodinu, jak si za mými zády povídá: „Je teď čím dál podivnější; má teď takovou mánii, už vůbec nehýbá hlavou a zavírá se na celé hodiny do koupelny.“

KDYŽ přemýšlím o své paměti, objeví se královna a černý střelec v rohu mého pokoje.

Když přemýšlím o své představivosti, vidím, jak přede mnou prochází kodaňský lev.

Když přemýšlím o svých snech, země se pokryje buřinkami.

A když v pološeru svého psacího stolu napíšu **NIC**, pak na svém palci mohu číst probleskující písmena slova **VŠECHNO**.

V TEMNOTÁCH vidím pouze oči sfingy taniské. Nehnou ani
brvou a dívají se na mě. I já do nich hledím nepohnutě.

V jednom z nich náhle spatřuji nápis STRACH a v druhém NA-
DĚJE.

Sfinga ale dosti rychle zavírá oči a já vidím už jen tmou.

VZADU je nějaká jeptiška a velká pánev na ohni. Mám dojem, že dělá omeletu, protože vedle ní vidím dvě obrovitá vejce. Přistupuji blíž, ona se na mě upřeně dívá a pod jejím hábitem namísto nohou vidím dvě žabí stehýnka.

Na pánvi je muž, kterého jako by se to netýkalo. Čas od času vystrčí nohu – možná je mu horko, ale jeptiška mu v tom brání. Teď už se muž nehýbe a jakýsi bujón vonící jako konsomé ho zcela zahlcuje. Polévka houstne, už ho nevidím.

Jeptiška mě žádá, abych šel stranou. Jdu s ní. Začíná ke mně mluvit a častovat mě jednou oplzlostí za druhou. Musím se k ní přiblížit, abych jí lépe rozuměl. Někdo se směje za našimi zády. Dívám se na jeptiščiny ruce a uvědomuji si, že jsou to žabí hnátky.

Jsem zcela nahý: mám strach, aby mě někdo v tomhle stavu neviděl. Ona mi říká, abych si vlezl do té velké pánve, tam mě nikdo nezahlédne. Lezu si tam tedy. Bujón je čím dál žhavější: pokouším se vystrčit z pánve nohu, ale jeptiška mně v tom brání. Náhle mě konsomé pohlcuje úplně a já cítím, že jeho teplota bez přestání roste. Už hořím.

KDYŽ se dám do psaní, kalamář se naplní verši, mé pero sněním
a bílý list papíru myšlenkami.

Zavřu tehdy oči, a zatímco naslouchám praskání v kamnech, vidím,
jak se kolem mého mozku točí zcela nepatrná kráska-Lis s nená-
vistnou-matkou v patách.

Když oči otevřu, verše, sny a myšlenky zmizí a na bílý papír mohu
konečně napsat:

„Když se dám do psaní, kalamář se naplní verši, mé pero...“ A tak
dál.

ONA se ke mně blíží ulicí.

V tu ránu si uvědomuji, že jede i přes silný provoz vestoje na býkovi, jenž ji nese pozvolna.

Nato pták, jehož jméno neznám (a větší než holubice), usedá na mou hlavu. Ona v ruce drží konec řetězu, jenž se za ní táhne po zemi.

Nespouštím z ní oči a vidím, že její bosé nohy dotýkají se býkova hřbetu. Sleduji je oba po ulicích.

Zastavuji se na chvíli a náhle si všímám, že je ten řetěz připevněn k mé pravé noze okovem, na kterém čtu: P A N.

KDYŽ jsem se probudil, viděl jsem, že kocour na komodě na mě upřeně a nehybně hledí. Možná že v téhle pozici strávil celou noc. (Tehdy jsem si vzpomněl na svůj sen: nějaký kocour na komodě mě sledoval ve spánku, naprosto nepohnutě, a když jsem se probouzel, jen jsem zahlédl, jak se na mě vrhá a škrábe mě do obličeje.) Neměl jsem čas, abych se chránil, kocour na mě skočil a rozsekl mi pravou tvář. Podíval jsem se do zrcadla a uviděl jsem, že krev mi na tvář napsala slovo „Věda“.

TĚLO obou ryb bylo sestaveno z hvězd a provaz připevněný k oca-
su jim sloužil jako pouto. Létalý ve vzduchu. To proto, říká mi ona,
Piscis znamená bohatství.

Beran s hvězdou na každém kopytě si poskakoval a vždy při tom
procházel železným kruhem. To proto, říká mi ona, **Aries** zname-
ná vůli.

Býk s hvězdou na každém z rohů znehybněl, sedě na sloupu. To
proto, říká mi ona, **Taurus** znamená paměť.

Vodnář, růženec hvězd obtékající velký džbán, trousil bílou tek-
tinu na kámen mudrců. To proto, říká mi ona, **Aquarius** znamená
vědění.

Tehdy jsem si uvědomil, že zatímco mi toto říkala, zasadila do mé-
ho těla hvězdu ze železa.

DALA mi květinový pugét, oblékla mi červené sako a nechala mě vyšplhat na svá ramena. Říkala: „Jelikož je to trpaslík, trpí šíleným komplexem méněcennosti.“ A lidi se smáli.

Šla velice rychlým krokem a já jsem se vši silou držel za její čelo, abych nespádl. Kolem nás bylo mnoho dětí, ale já, byť jsem vylezl na ni, sotva jsem dosahoval k jejich kolenům.

Když jsem pocítil únavu, dala mi napít z poháru plného rudé tekutiny chutnající jako kokakola. Jen jsem dopil, pustila se znovu do běhu. A lidi se smáli, jako by kdákali. Požádala je, aby se už nesmáli, že jsem velice urážlivý, a lidi propukli v smích znovu.

Běžela čím dál rychleji a já viděl její obnažené prsy a košilku nadnášenou větrem. Lidi se smáli ještě víc.

Konečně mě položila na zem a zmizela. Přiblížila se ke mně kdákající skupina obrovských rudých slepic. Nebyl jsem o nic větší než jejich zobáky blížící se, aby mě zkloufily.

OBČAS, když pozoruji strom, vidím krk a motýlka uvázaného kolem kmenu.

Přiblížím-li se, mohu otevřít kůru, jako by to byly dveře, a uvnitř objevuji prázdný pravidelný čtyřstěn a v čtyřstěnu kouli a v kouli slovo „vědění“.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.